

NIEPOKORNA
Twórczość Łesi Ukrainki w świetle nowej humanistyki

Tom jubileuszowy z okazji 150. rocznicy urodzin pisarki

Redaktorki tomu: Joanna Bobula, Marta Kaczmarczyk, Marta Zambrzycka
oraz Agnieszka Matusiak

25 lutego 2021 roku minęła 150. rocznica urodzin wybitnej ukraińskiej pisarki, krytyczki literackiej, tłumaczki, intelektualistki zaangażowanej na rzecz zmodernizowania kultury ukraińskiej – Łarysy Kosacz-Kwitki, która weszła do historii Ukrainy pod pseudonimem Lesia Ukrainka.

Zainspirowane tą datą, jak i samą osobowością oraz nieprzeciętnymi osiągnięciami twórczymi autorki *Kasandry*, pragniemy zaprosić ukrajoznawców oraz innych specjalności naukowych sympatyków kultury ukraińskiej do publikacyjnego uczczenia tego doniosłego jubileuszu.

Intencją naszego zaproszenia jest próba otworzenia na gruncie rodzimej ukrainistyki nowej przestrzeni krytycznego dyskursu nad dorobkiem intelektualnym Łesi Ukrainki, przestrzeni, w której udałoby się skonstruować nową mapę interpretacyjną artystycznej biografii, jak i samej twórczości tej nietuzinkowej modernistki. Tym samym proponowana publikacja byłaby pierwszym krokiem do zintensyfikowania syntetycznej dyskusji w polskim ukrajoznawczym środowisku literaturoznawczym na temat rangi literatury kobiecego pisarstwa doby modernizmu dla konstruowania zarówno nowoczesnej, jak i wyrastającej z jej dziedzictwa (po)ponowoczesnej ukraińskiej tożsamości kulturowo-społecznej. Twórczość Łesi Ukrainki jest dla nas swoistą niewidzialną nicią Ariadny ukraińskiej myśli feministycznej, która, wspomagając intelektualne formowanie się kolejnych pokoleń ukraińskich kobiet, dawała im krzepiącą siłę, by sukcesywnie pokonywać ukraińskiego patriarchalnego Minotaura, jednocześnie podpowiadając, jak skutecznie wychodzić z labiryntu niebytu rodzimego porządku społeczno-kulturalnego, zapewniając tym samym idei ukraińskiej emancypacji ciągłość i odnawialność. Dlatego też na spuściznę twórczyni *Don Juana ujarzmionego* warto popatrzeć w pierwszej kolejności jak na wielkie kulturo- i nacjo-twórcze feministyczne dziedzictwo ukraińskiej myśli intelektualnej.

Tom nasz jest zachętą do porzucenia nawyków myślenia i reprezentacji pielęgnowanych przez tradycyjną logocentryczną humanistykę i sięgnięcie po kłęczące myślenie nowohumanistyczne (w rozumieniu zaproponowanym przez Deleuze'a i Guattariego, twórczo zmodyfikowanym przez Rosi Braidotti), a zwłaszcza tych jego aspektów, które sytuują się w obszarach wytyczonych przez kulturowo-literackie współrzędne zwrotów: performatywnego, afektywnego i etycznego, szczególnie sprzyjających kreacji z pozycji kobiecego doświadczenia. Ich transformatywna złożoność teoretyczna pozwala dobitnie i na wielu rozległych polach badawczych ukazać, jak „kobiecość” i polityka feministyczna jest powiązana relacyjnie z innymi kategoriami i zmaganiem

emancypacyjnymi, których sensy, wprowadzone do przestrzeni publicznej, oddziałują sprawczo na różnorodne praktyki wspólnotowe.

Tego typu strategia badawcza odpowiada dekonstrukcyjnemu duchowi, patronującemu poczynaniom intelektualnym samej pisarki, których istotę, z dzisiejszej poponowoczesnej perspektywy humanistycznej, można określić derridiańskim intelektualnym „praktykowaniem krytycznego oporu wobec wszystkich pojęć, wartości, idei czy kulturowych tendencji po to, by nie przekształcały się one w zawłaszczające dogmaty i ideologie” (J. Derrida, *Uniwersytet bezwarunkowy*, przeł. K. M. Jaksender, Kraków 2015, s. 17-18).

W sposób szczególny zależy nam, by teksty, które złożą się na proponowany tom, były polskojęzyczne. Mamy nadzieję, że dzięki takiemu zabiegowi uda się rozpocząć efektywny proces popularyzowania pisarstwa Łesi Ukrainki w środowisku rodzimej humanistyki, w którym postać autorki *Pieśni lasu* niezasłużenie jest znana w stosunkowo niskim stopniu. Taki stan rzeczy wynika głównie (choć nie tylko – lecz owo „nie tylko” wymaga zupełnie odrębnego studium) z faktu, iż lwia część tekstów łesioznawczych, których w tym stuleciu, jeśli się wnikliwiej przyjrzeć, na gruncie polskim nie powstało znów tak dramatycznie mało, została napisana w języku ukraińskim. Bariera językowa spowodowała zaś, że transfilologiczny czy też transkulturowy rezonans studiów nad dorobkiem Łarysy Kosacz jest relatywnie niewielki. A zatem, w takim kontekście obrana przez nas strategia może się skutecznie przyczynić również do wzbogacenia rodzimej myśli komparatystycznej o nowe impulsy badawcze, które rozszerzą i pogłębią dotychczasową wiedzę w obszarze badań nad modernizmem środkowo-wschodnioeuropejskim.

Mamy nadzieję, że nasza inicjatywa spotka się z Państwa przychylnym przyjęciem. Autorów, zainteresowanych udziałem w publikacji (recenzowane czasopismo naukowe z listy MNiSW), prosimy o przesłanie swoich zgłoszeń: temat publikacji wraz ze streszczeniem (maksymalnie 150 słów) i 5 słowami kluczowymi w języku polskim i angielskim, na adres: agnieszka.matusiak@uwr.edu.pl - **najpóźniej do 28 marca 2021 roku.**

Końcowy termin odesłania tekstu przygotowanego do druku: 20 sierpnia 2021 r.

WYMAGANIA REDAKCYJNE

- imię, nazwisko, afiliację oraz nr ORCID umieszczamy w lewym górnym rogu;
- tytuł tekstu wyśrodkowany, czcionka Times New Roman 14 punktów, pogrubiona, wersaliki;
- objętość tekstu między 0,5 a 0,75 znormalizowanego arkusza wydawniczego (max 30 000 znaków ze spacjami);

- chicagowski styl przypisów i bibliografii:
https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-1.html
- czcionka Times New Roman, w tekście głównym 12 punktów, w cytatach i przypisach 10 punktów; przypisy dolne powinny być stosowane wyłącznie do merytorycznych uzupełnień tekstu głównego;
- tekst wyjustowany;
- interlinia: w tekście głównym na 1,5 pkt.; w cytatach i przypisach na 1,0 pkt.;
- cytaty do trzech wersów pozostają bez wydzielenia z tekstu głównego; powyżej trzech wersów – wymagają wydzielenia;
- tekst poprzedza tytuł, streszczenie (max 150 słów) oraz 5 słów kluczowych w języku angielskim;
- po tekście głównym następuje **Bibliografia** wykorzystanej literatury: czcionka Times New Roman 12 pkt, interlinia na 1,15 pkt.;
- po Bibliografii proszę podać **Notę o Autorze** (max 80 słów): stopień/tytuł naukowy, stanowisko, miejsce pracy, zainteresowania naukowe oraz służbowy adres do korespondencji (pocztowy i elektroniczny): czcionka Times New Roman 12 pkt, interlinia na 1,15 pkt.;
- zapis w alfabecie innym niż łaciński wymaga obok wersji oryginalnej transliteracji.